

YÜCE MAHKEME'YE ÇAĞIRMA BORUSU: SÛR (2)

(...dünden devam)

Yâsîn: 51-53. âyetlerde Sûr'a üflenince insanların derhal ceddes-lerden kalkıp Rablerine koşacakları ve şaşkınlık içinde: *"Bizi yattığımız yerden kim kaldırdı? Rahmân'ın söylediği bu imiş. Demek peygamberler doğru söylemişler!"* diyecekleri; sadece bir na'ra ile (bir boru sesiyle) insanların, Allah'ın huzuruna getirilecekleri anlatılmaktadır.

Birinci âyette geçen *ecdâs* kelimesi, *cedesin* çoğuludur. Dilcilerin ve tefsîrcilerin genel kanısına göre *cedes* kabir demektir. Sâ yerine fâ ile *ecdâf* ()

) şeklinde de okunan bu kelimenin, mevzi' (yer) anlamına da gele-bileceğini İbn Manzûr belirtmiştir (Lisânu'l-Arab, *cedes* maddesi). Bu durumda, genel kaniya göre âyetin anlamı:

Sûr'a üflenince insanlar kabirlerden kalkıp Rablerine koşarlar", demek olur. Fakat İbn Manzûr'un belirttiği olasılık düşünülürse âyette, Sûr'a üflerince ruhların, bulundukları yerden Rablerine koşacakları, yani bulundukları bedende ömür süresini doldurunca bedenlerinden çıkıp Rablerinin Dîvânî'na koşacakları anlatıl-mış olur. Nitekim Bakara Sûresi'nde ayrı ayrı bedenlere konmuş olan ruhların, Rabbin çağrısı üzerine O'na koşacakları; ayrı ayrı dağlara kon-muş olan, sâhipleri tarafından çağrılınca onun çağrısına koşan dört kuş misaliyle anlatılmıştır (Bakara: 260). Ancak bu yaptığımız bir yorumdur. Gerçeği Allah bilir.

Fakat *"O gün yer onlar(ın üstün)den yarıl(ıp açıl)ır, (çağırana doğ-ru) sūr'atle koşarlar. İşte bu, toplamadır; bize göre kolaydır."* (Kaf: 44) âyeti düşünülünce *ecdâs*ın kabir anlamında kullanıldığı ve çoğunluğun verdiği mânânın ağırlık kazandığı anlaşılır.

Sûr, İsrâfil'in kıyâmette insanları Yüce Dîvân'a çağırmak üzere üfleyeceği ictimâ' borusunun adıdır. Genel kaniya göre bunun ilk üfle-nişiyle tüm canlılar ölür, ikinci üflenişinde ise canlar ayılırlar. Fakat çeşitli âyetlerin anlatımından, bu borunun bir öldürme ve diriltme borusu değil, canları İlâhî Mahkeme 'ye, Yüce Dîvân'a çağırma borusu olduğu anlaşıl-maktadır. Bu borunun ilk sesini duyan canlar, o Yüce Mahkeme'de hesap verme korkusundan titrer, kendinden geçerler. Yalnız Allah'ın destekle-diği kullar sarsılmazlar. Ama bu borunun ikinci sesini duyunca ayılır, o Mahkeme'ye gitmekten başka çare olmadığını anlayıp hemen oraya koşar, yargıcı Allah olan Yüce Dîvân

'da toplanırlar.

(devamı yarın..)